

РЕШЕНИЕ

№ 879

гр. Сливен, 23.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – СЛИВЕН, XI СЪСТАВ, в публично заседание на десети ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Ива Ил. Стойчева Коджабашева

при участието на секретаря Андреана Ст. Станчева
като разгледа докладваното от Ива Ил. Стойчева Коджабашева Гражданско дело № 20232230101280 по описа за 2023 година

Производството е образувано по искова молба на Н. К. П. от гр. Сливен, подадена чрез пълномощник - адвокат, с която е предявен главен частичен осъдителен иск за осъждане на ответника „ДЗИ - ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД да заплати на ищцата сумата от 4900,00 лв., представляваща част от обезщетение с общ размер от 20 000,00 лв. за неимуществени вреди - болки и страдания от смъртта на брат й Т. К. Т., настъпила в резултат на ПТП, причинено по вина на водач, чиято гражданска отговорност е била застрахована при ответното дружество и евентуален иск за същата сума на основание чл. 493а, ал. 4 КЗ.

Ищцата твърди, че на 11.05.2019 г., около 12.30 ч. в с. Кукорево, обл. Ямбол, на ул. Граф Игнатиев, в района на южния край на селското гробище, настъпило ПТП поради виновно поведение на водача на л. а. „Дайхатсу Фероза“, с рег. № ***** - Г. Д. Г., който нарушил правилата за движение по пътищата, визирани в чл. 5, ал. 1, т. 1, чл. 25, ал. 1, чл. 25, ал. 2, изр. първо и чл. 37, ал. 2 ЗДвП и по непредпазливост причинил смъртта на мотоциклетиста Т. К. Т. - брат на ищцата. За извършеното престъпление по чл. 343, ал. 1, б. „в“, предл. първо, вр. чл. 342, ал. 1 НК виновният водач бил признат за виновен по НОХД № 109/2022 г. по описа на ОС - Ямбол и му било наложено наказание. Твърди се, че виновният водач е имал валидна застраховка „Гражданска отговорност“ при ответното дружество, като

ищцата депозирала на 04.08.2022 г. претенция до застрахователя за заплащане на сумата от 4900,00 лв. неимуществени вреди - болки и страдания, претърпени от смъртта на брат й, но ответното дружество не заплатило никакво обезщетение. Ищцата твърди, че е имала изключително силна емоционална връзка със своя брат, загубата му е оставила дълбок и болезнен отпечатък завинаги. Загубата на родния й брат, с когото са отраснали заедно и са били неизменно един до друг е нетърпима, материално неизмерима и болките и страданията ще търпи винаги. Ищцата описва, че преди събитието е била жизнена и контактна, радвала се е на спокоен живот и срещи с приятели, докато в момента е затворена, отчуждена и избягва срещи с други лица. На изложените основания, предвид силната емоционална връзка между ищцата и брат й, се твърди и материалноправната легитимация на ищцата да търси обезщетение за причинените й неимуществени вреди по смисъла на ТР № 1/21.06.2018 г. по т. д. № 1/2016 г. на ОСГТК на ВКС. По отношение претендирания размер на обезщетението ищцата моли същото да бъде определено от съда по справедливост в размер на 20 000,00 лв., от които претендира частично сумата в размер на 4900,00 лв. Еwentуално претендира сумата на основание чл. 493а, ал. 4 КЗ. Моли за присъждане и на направените по делото разноски.

Ответникът е депозирал отговор в законоустановения срок, в който излага становище за неоснователност на предявения иск. Не оспорва наличието на застраховка „Гражданска отговорност“ на водача на л. а. „Дайхатсу Фероза“, с рег. № *****, нито наличието на причинна връзка между процесното ПТП и настъпилата смърт на Т. К. Т.. Оспорва обаче материалноправната легитимация на ищцата да търси обезщетение за причинените й неимуществени вреди от смъртта на брат й с твърдения, че липсват доказателства за наличие на изключително силна емоционална връзка между тях, обосноваваща правото на ищцата да получи обезщетение. На следващо място, прави възражение за съпричиняване на вредите от починалия, тъй като е управлявал мотоциклета със скорост от 107,6 км/ч, при разрешена максимална такава за участъка от 50 км/ч. На изложените основания претендира отхвърляне на иска, еwentуално намаляване на размера на претенцията с оглед съпричиняването на вредите от загиналия и присъждане на направените по делото разноски, вкл. юрисконсултско възнаграждение.

В съдебно заседание, ищцата, редовно призована, не се явява лично. Представява се от своя пълномощник - адвокат, чрез който поддържа предявения иск и моли да бъде уважен. Претендира и направените по делото разноски - заплатено адвокатско възнаграждение.

Ответното дружество, редовно призовано, се представлява от своя пълномощник - юрисконсулт, чрез който излага становище за неоснователност на иска и моли да бъде отхвърлен, поради липса на изключителност на връзката между ищцата и покойния ѝ брат. Евентуално моли искът да бъде уважен в по-нисък размер, съобразен с направеното от ответника възражение за съпричиняване на вредите от пострадалия. Моли за присъждане и на направените по делото разноски, вкл. юрисконсултско възнаграждение.

Като взе предвид събраните по делото доказателства и становищата на страните, съдът прие за установено от фактическа страна следното:

Видно от приетите писмени доказателства по делото, с влязла в сила Присъда № 10 от 18.07.2022 г. по НОХД № 109/2022 г. по описа на ОС - Ямбол, подсъдимият Г. Д. Г. е признат за виновен в това, че на 11.05.2019 г., около 12.30 ч., в с. Кукорево, обл. Ямбол, на ул. „Граф Игнатиев“, в района на южния край на селското гробище, при управление на МПС - л. а. Дайхатсу Фероза, с рег. № *****, негова собственост, е нарушил правилата за движение по чл. 25, ал. 1, чл. 25, ал. 2, изр. 1 и чл. 37, ал. 2 ЗДвП, в резултат на което е предизвикал ПТП с мотоциклет Априлия с белгийски рег. № ***** и по непредпазливост е причинил смъртта на Т. К. Т. от гр. Сливен - престъпление чл. 343, ал. 1, б. „в“, предл. 1, вр. чл. 342, ал. 1 НК.

Безспорно е между страните, че към датата на ПТП, гражданската отговорност на водача на л. а. „Дайхатсу Фероза“, с рег. № ***** е била застрахована при ответното дружество „ДЗИ - ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД, както и че е налице причинно-следствена връзка между процесното ПТП и настъпилата смърт на Т. К. Т..

От представеното удостоверение за родствени връзки се установява, че починалия на 11.05.2019 г. Т. К. Т. е брат на ищцата Н. К. П..

Страните не спорят, че ищцата е отправила до застрахователя

претенция за заплащане на обезщетение на 04.08.2022 г., като видно от приетия Отговор на застрахователна претенция с изх. № 0 -92-12059/12.09.2022 г., ответното дружество е отказало с мотива, че не са установени факти и обстоятелства, обосноваващи включването на ищцата в кръга на лицата, имащи право на обезщетение от смъртта на Т. К. Т..

По делото е прието заключение на съдебно-автотехническа експертиза, което съдът кредитира изцяло като обективно и компетентно изготвено, както и неоспорено от страните.

От него се установява, че скоростта на движение на мотоциклета Aprilia RSV4 RR преди ПТП, както и към момента на удара е била около 107 km/h. Скоростта на движение на лекия автомобил Daihatsu Feroza към момента на удара е била около 18 km/h, като към началото на маневрата скоростта е била около 30 km/h. Опасната зона за мотоциклета Aprilia RSV4 RR при определената скорост на движение е била около 104 m, а опасната зона за мотоциклета Aprilia RSV4 RR при скорост от 50 km/h е била около 30 m. Мястото на удара е в лявата лента за движение спрямо посоката на движение на мотоциклета и на 0,86 m преди напречната мерна линия и на 1,6 m вляво от разделителната линия на лентите за движение. В момента на удара мотоциклетът е бил изцяло в насрещната за него лента за движение, а автомобилът Daihatsu Feroza косо разположен, заемащ около 1/2 от ширината на лентата за движение към този момент на мотоциклета. В момента на пресичане на разделителната линия на лентите за движение от автомобила мотоциклетът е бил на около 51 m от мястото на удара. В този момент водачът на автомобил е имал техническата възможност да възприеме мотоциклета в обсега на лявото огледало за обратно виждане.

Водачът на мотоциклета е имал техническата възможност да оцени положението на автомобила, да възприеме маневрата за намаляване на скоростта и възможно подадения светлинен сигнал от водача на автомобила с левия пътепоказател за маневра завои наляво.

Водачът на мотоциклета е нямал техническата възможност да предотврати ПТП при предприетата маневра от водача на Daihatsu за завои наляво спрямо момента на пресичане на разделителната линия, тъй като автомобилът е навлязъл в опасната зона за спиране на мотоциклета. Водачът на мотоциклета е нямал техническата възможност да предотврати ПТП при

предприето спиране, ако се приеме, че опасността за водача на мотоциклета е пресичането на разделителната линия на лентите за движение. При скорост на движение на мотоциклета от 50 km/h и своевременно възприемане на опасността, към момента на пресичане на разделителната линия на лентите за движение, с предприето аварийно спиране от водача на мотоциклета, не би настъпил удар.

Водачът на автомобила е имал техническата възможност да предотврати ПТП, като възприеме по-рано предприетата маневра изпреварване от водача на мотоциклета спрямо тази за завой наляво, да спре и пропусне мотоциклета.

Техническите причини, довели до възникването на ПТП, са предприетата технически неправилна маневра за завой наляво от водача на автомобила Daihatsu Feroza при наличие на по-рано предприета маневра изпреварване от водача на мотоциклет Aprilia RSV4 RR, навлизането на автомобила Daihatsu Feroza в опасната зона за спиране на мотоциклета Aprilia RSV4 RR при определените скорости на движение на двете превозни средства и движението на мотоциклета със скорост над допустимата за населено място. При движение на мотоциклета със скорост до 50 km/h и предприето спиране към момента на пресичане на разделителната линия, не би възникнал удар между двете превозни средства.

По делото е прието заключение и на съдебно - психологична експертиза, което съдът също кредитира изцяло като обективно и компетентно изготвено, както и неоспорено от страните.

От него се установява, че отношенията между освидетелстваното лице - ищцата Н. П. и брат ѝ са се характеризирали със силна връзка на обич и привързаност. Израснали са в хармонични отношения. Освидетелстваната е полагала грижи за брат си, а впоследствие, след като е създала семейство, отношенията им са продължили да бъдат все така близки. Полагали са заедно грижи за майка си. Празнували са заедно и са си помагали в работата. Н. е помагала със съпруга си в семейната ферма, продавала е млякото на брат си. Децата им също са расли заедно до смъртта на Т..

Като психологическо състояние на ищцата преди процесното ПТП експертът е цитирал изразеното от освидетелстваната, че е била много жив човек, справяла се е с всяко предизвикателство, имала е стабилно семейство. Били са голяма компания, излизали са често и с брат си са правели всичко

заедно. Ищцата не описва да е някакви проблеми от психологическо естество.

Вещото лице излага, че при осв. Н. П. последиците от стресогенното събитие се пречупват през личността ѝ, която се характеризира със слаба адаптивност, неприспособимост и влошена способност за справяне със стресогенни събития, трудности при контролиране на чувства и емоции и житейски стил. По тази причина са по-сериозно изразени. Налице са данни за състоянието - разстройство в адаптацията. Личностовият профил на ищцата я характеризира като личност с трудности при контрола на чувствата и емоциите си, с повишена тревожност, с ориентация към своя личен свят, с индивидуален стил на живот, без склонност към импулсивно, непровокирано от ситуациите агресивно поведение и междуличностна конфликтност, с неустойчиво настроение, но без констатиран суициден риск, с колебания в самочувствието и дисбаланс на самооценката, с психосоматични смущения, с добра служебната ефективност и липса на безпричинни отсъствия от работа. Вещото лице не е констатирало наличие на странни мисли и идеи у ищцата, противоречащи на реалността, водещи до лоша социална адаптация и до превратно интерпретиране на действителните събития, нито зависимости от алкохол, психотропни вещества и/или хазарт. Установено е, че личностните качества, ценностите и нагласите на ищцата свидетелстват за нормален интегритет и почтеност в действията и отношенията. При ищцата, към момента на изследване, основна ценност е семейството и децата ѝ. Държи на работата си много. По отношение на травмата, предизвикана от внезапната смърт на брат си и последвалите неблагоприятни реакции, описани подробно в експертизата, при ищцата към момента се отчитат изразени нива на скръб и болка, която придружава всяка голяма загуба и това оказва влияние на поведението и нормалното ѝ функциониране, т. е. към момента тя не е преодоляла напълно последиците свързани с внезапната загуба. Психологията на загубата и скръбта информира, че тъгуването е неразделна част както от живота, така и от скръбта. Ищцата е споделила, че и към момента си спомня ежедневно за нелепата загуба на брат си Т., като експертът приема, че към настоящия момент ищцата е в процес на връщане към нормалния си начин на живот.

Вещото лице е описало също, че при ищцата не се регистрират симптоми, характерни за посттравматично стресово разстройство, а състоянието на освидетелстваната покрива критериите за състояние на

„Разстройство в адаптацията“. При него симптоматиката се появява до един месец след стресогенното събитие. Продължителността му не надвишава шест месеца. Стресът може да засегне както едно лице, което реагира според своята индивидуалност, така и цели групи и общности. Наблюдава се невъзможност за планиране на бъдещето, безпокойствие, тревожност, депресия. По отношение на травмата, предизвикана от внезапната смърт на брат ѝ и последвалите неблагоприятни реакции, описани подробно в експертизата, при ищцата към момента се отчитат изразени нива на скръб и болка, която придружава всяка голяма загуба и това оказва влияние на поведението и нормалното ѝ функциониране, т. е. към момента тя не е преодоляла напълно последиците, свързани с внезапната загуба. Имала е вегетативни прояви, с причинител психологически фактор - отключващо събитие /внезапна смърт - загуба на близък/ - загуба на сън, неспокоен сън, потиснато настроение и др. След смъртта на брат си Т., ищцата е посетила психиатър, провеждала е лечение за известно време с изписаните и медикаменти Deanxit и Amitriptylin. Променила е стила си на живот по психологични мотиви. Между ищцата и починалия ѝ брат е имало изградена силна емоционална връзка на обич и уважение, като непосредствено след инцидента при ищцата е установено травматично преживяване и високи нива на тревожност и скръб.

За установяване характера и интензитета на претърпените от ищцата неимуществени вреди са разпитани и свидетелите Д. А. - дългогодишна близка приятелка на ищцата и С. П. - съпруг на ищцата. Съдът отчете евентуалната заинтересованост на свид. П. от изхода на делото, поради съпругеската връзка с ищцата. Въпреки това, съдът кредитира изцяло показанията и на двамата свидетели, тъй като ги намери за обективни и последователни, непосредствени и непротиворечиви нито помежду си, нито на останалите събрани доказателства.

От показанията на свид. А. се установява, че отношенията между ищцата и брат ѝ са били много близки, имали са много силна емоционална връзка, а ищцата, въпреки малката разлика от около 3 години, се е грижела за по-малкия си брат и като сестра, и като майка. За нея Т. е бил не само брат, но и нещо повече, грижела се е за него като за дете. Когато техните майка и баща били на работа, ищцата се грижела за брат си. След израстването си

винаги излизали заедно, били заедно в една компания, а след създаването на семейства, връзката между ищцата и брат ѝ продължила да бъде така силна, тъй като живеели в една къща на два етажа, с общ вход и продължили да бъдат постоянно заедно. Винаги празнували заедно празници, рождени дни, помагали си много за всичко, говорили си, съветвали се. Свид. А. описва, че ищцата изживяла много тежка смъртта на брат си, сякаш загубила дете, а психиката ѝ била много разстроена и все още е така. Ищцата била психически и емоционално срината, наложило се да приема силни антидепресанти за доста дълъг период от време, като и до момента приемала лекарства, но по-слаби. Свидетелката излага, че депресията на ищцата се отразила много зле на семейството ѝ, тъй като тя била дотолкова срината от загубата, че не осъзнавала, че трябва да отделя внимание и на семейството си. Свид. А. описва, че и към момента, когато се съберат с ищцата и започнат да говорят за брат ѝ, тя започва да плаче и да трепери.

От показанията на свид. П. също се установява, че между ищцата и нейния брат е съществувала много силна емоционална връзка. Когато са били малки, ищцата се грижела за брат си, докато родителите им били на работа. Впоследствие, не само ищцата се грижела за брат си, но и той за нея, като я чакал на прозореца да се прибере. В периодите на временна раздяла, брат и сестра винаги намирали възможност да се видят, като на свид. П. направило впечатление, че те били повече от брат и сестра, говорили постоянно помежду си, виждали се постоянно или говорили по телефона. Свид. П. описва, че също има сестра, но отношенията им не били такива, като тези между ищцата и нейния брат. Т. винаги се обръщал към ищцата с „како“, а тя винаги използвала умалителното име „Т.“. Ищцата и брат ѝ били винаги заедно, почти всяка вечер се събирали, търсели контакт помежду си, за да говорят. Когато предстоял празник на някой от близките им, те постоянно се чували и обсъждали какъв подарък да купят. Свид. П. излага, че преди смъртта на Т., съпругата му била много лъчезарна, постоянно весела, винаги намирали повод да си спомнят случки от детството. Когато Т. починал ищцата изживяла дните от смъртта му до погребението като на сън, а след това се сринала психически. Около година приемала лекарства Диазепам и Дианксид, физическото ѝ състояние се променило много, отслабнала значително. Много дълго време, въпреки че осъзнавала какво се е случило и че брат ѝ вече го няма, не искала да го приеме. През първите 7 - 8 месеца носела траур и всеки

ден посещавали гроба на брат си. Отнело й много време да си възвърне физическото си състояние, но според свид. П., психическото й състояние все още не е възстановено напълно.

Въз основа на установеното от фактическа страна съдът направи следните правни изводи:

Предявен е главен частичен пряк осъдителен иск на увреденото лице, спрямо което застрахованият е отговорен, срещу застрахователя по застраховка „Гражданска отговорност“ с правна квалификация **чл. 432, ал. 1, вр. чл. 493, ал. 1, т. 1 КЗ, вр. чл. 45 ЗЗД** за осъждане на ответното дружество да заплати на ищцата сумата от **4900,00 лв.**, представляваща част от обезщетение с общ размер от 20 000,00 лв. за неимуществени вреди - болки и страдания от смъртта на брата на ищцата Т. К. Т., настъпила в резултат на ПТП, причинено по вина на водач, чиято гражданска отговорност е била застрахована при ответното дружество, ведно със законната лихва върху сумата от датата на претенцията - 04.08.2022 г. до окончателното й изплащане.

Предявен е и евентуален осъдителен иск на увреденото лице с правна квалификация **чл. 493а, ал. 4 КЗ** за осъждане на ответното дружество да заплати на ищцата сумата от 4900,00 лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди - болки и страдания от смъртта на брата на ищцата Т. К. Т., настъпила в резултат на ПТП, причинено по вина на водач, чиято гражданска отговорност е била застрахована при ответното дружество, ведно със законната лихва върху сумата от датата на претенцията - 04.08.2022 г. до окончателното й изплащане.

Предявените иски са **процесуално допустими**, а разгледан по същество, съдът намира предявения главен частичен иск и за изцяло **основателен и доказан**.

За успешното провеждане на прекия иск срещу застрахователя по чл. 432, ал. 1, вр. чл. 493, ал. 1, т. 1 КЗ в тежест на ищеца е да установи при условията на пълно и главно доказване наличието на валидно сключен договор за застраховка „Гражданска отговорност“ между увредилото го лице и ответника; настъпилото увреждане, причинено от виновно и противоправно деяние от страна на застрахования или от лице, което ползва неговия автомобил на законно основание; причинна връзка между деянието и

вредоносния резултат; както и вида и размера на претърпените вреди. Наред с горното, предвид процесната родствена връзка между починалия и ищцата, в случая са приложими постановките възприети с ТР № 1/21.06.2018 г. на ВКС по т. д. № 1/2016 г. на ОСНГТК на ВКС, съгласно които материално легитимирани да получат обезщетение за неимуществени вреди от причинена смърт на техен близък са лицата, посочени в ППВС № 4/25.05.1961 г. и ППВС № 5/24.11.1969 г. и по изключение всяко друго лице, което е създадо трайна и дълбока емоционална връзка с починалия и търпи от неговата смърт продължителни болки и страдания, които в конкретния случай е справедливо да бъдат обезщетени. Възможността за обезщетяване на други лица, извън изброените в двете постановления, следва да се допусне като изключение - само за случаите, когато житейски обстоятелства и ситуации са станали причина между починалия и лицето да се породят особена близост, оправдаваща получаването на обезщетение за действително претърпени неимуществени вреди.

В настоящия случай не се оспорва валидността на застрахователната полица, респективно валидното застрахователно правоотношение по застраховка „Гражданска отговорност“ към момента на ПТП, които обуславят задължението на ответното застрахователно дружество да заплати обезщетение. Не се оспорва настъпването на процесното ПТП.

Налице са и всички елементи от фактическия състав на непозволеното увреждане, причинено от лице, чиято гражданска отговорност е застрахована при ответника, а именно - извършеното от водача на л. а. Daihatsu виновно противоправно деяние, причинната връзка между деянието и вредоносния резултат, и по-конкретно смъртта на брата на ищцата, в резултат на ПТП, настъпило на 11.05.2019 г. по вина на водача на процесния автомобил Daihatsu, са обстоятелства, установени с влязла в сила присъда по НОХД № 109/2022 г. по описа на ОС - Ямбол и съобразно чл. 300 ГПК са задължителни за гражданския съд, който разглежда гражданските последици от деянието.

На следващо място, доколкото ищцата не попада в кръга от лица, определени в ППВС № 4/25.05.1961 г. и ППВС № 5/24.11.1969 г., за да ѝ се признае правото на обезщетение за неимуществени вреди в резултат от смъртта на нейния брат, е нужно да се установи изключението, предмет на ТР № 1/21.06.2018 г. по т. д. № 1/2016 г. на ОСНГТК на ВКС, а именно особено

близка привързаност, която може да съществува между починалия и неговата сестра и когато поради конкретни житейски обстоятелства привързаността е станала толкова силна, че смъртта на единия от родствениците е причинила на другия морални болки и страдания, надхвърлящи по интензитет и времетраене нормално присъщите за съответната родствена връзка, поради което е справедливо да се признае право на обезщетение за неимуществени вреди и на преживелия родственик. В тези случаи за получаването на обезщетение, не е достатъчна само формалната връзка на родство, а е необходимо от събраните по делото доказателства да може да се направи несъмнен извод, че лицето, което претендира обезщетение, е провело пълно и главно доказване за съществуването на трайна и дълбока емоционална връзка с починалия и за настъпили в резултат на неговата смърт сериозни /като интензитет и продължителност/ морални болки и страдания.

Анализът на свидетелските показания и заключението на изслушаната съдебно-психологична експертиза води до категоричния извод, че право на обезщетение в горния смисъл, е налице за ищцата. Установи се, че ищцата и нейния брат са живели в една къща, макар и на различни етажи, били са постоянно заедно, грижели са се един за друг, споделяли са, празнували са заедно всички празници. Ищцата, макар и едва с три години по-голяма от покойния си брат, се е грижела за него като майка, докато са били малки, а взаимните грижи между брат и сестра са продължили и след израстването им, дори и след създаването на собствени семейства. Починалият винаги се е обръщал към сестра си уважително, като към по-голяма сестра, а тя от своя страна - с умалително обръщение. Този начин на живот е създал и поддържал до момента на смъртта силна емоционална връзка между ищцата и брат й, връзка от една страна, като между майка и син, а от друга страна като между най-близки приятели, като ищцата е преживяла изключително тежко загубата на брат си. Изложеното води до заключение за съществувала трайна и дълбока емоционална връзка между посочените лица, както и причинени на преживялата сестра продължителни душевни болки и страдания от смъртта на брат й. Ето защо се налага изводът, че ищцата е понесла морални болки и страдания, които в достатъчна степен обосновават наличието на предпоставките за изключение от разрешението, залегло в ППВС № 4/1961 г. и № 5/1969 г.

Относно размера на обезщетението:

Размерът на обезщетението на доказаните неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. Понятието „справедливост“ по смисъла на чл. 52 ЗЗД обаче не е абстрактно понятие. Във всеки случай, за да отговаря на критерия справедливост, определеното от съда обезщетение следва при отчитане на всички релевантни по делото обстоятелства, относими към пострадалото лице и претърпените от него увреждания по най - пълен начин да обезщетява претърпените болки и страдания и в този смисъл да се явява техен паричен еквивалент /в т. см. Решение № 33 от 04.04.2012 г. по т. д. № 172/2011 г., II т. о. на ВКС, Решение № 198 от 3.10.2014 г. по гр. д. № 2307/2014 г., III т. о. на ВКС, Решение № 95 по гр. д. № 5805/2013 год. на III т. о. на ВКС, Решение № 389/13 г. от 04.08.2014 г. по гр. д. № 40/2013 г. на IV ГО на ВКС и др./.

Принципът за справедливост включва в най-пълна степен компенсиране на вредите на увреденото лице от вредоносното действие и когато съдът е съобразил всички доказателства, релевантни към реално претърпените от увреденото лице морални вреди (болки и страдания), решението е постановено в съответствие с този принцип. Единствено фактите и обстоятелствата, относими към установяване съдържанието на връзката между починал от деликт и претендиращ обезщетение за неимуществени вреди от това, както и такива по установяване преживяването на тази загуба от последния, са релевантни за преценка и съотнасяне към критериите за определяне на обезщетението за неимуществени вреди.

Установи се по безспорен начин от свидетелските показания по делото и заключението на съдебно-психологичната експертиза наличието на силна емоционална връзка между починалия и неговата сестра, особено близката и силна привързаност между тях.

За ищцата починалият е бил изключително важен човек, най-близкият, този, с когото е споделяла и който е имала не само за брат, но е чувствала и като син, и като доверен приятел. Разпитаните по делото свидетели са категорични, че смъртта на Т. Т. е била голям шок за ищцата, която е приела новината много тежко. Загубата се е отразила негативно, както във физическото, така и в емоционалното и психично състояние на ищцата. След смъртта на брат си същата дълго време е отказвала да приеме случилото се, отслабнала е драстично, плачела е много, започнала е да приема лекарства за

успокоение и е загърбила грижите за семейството си. Въпреки изминалия дълъг период от време от загубата и до настоящия момент ищцата не е възстановила напълно психичното си равновесие като спомените за брат ѝ и нелепия инцидент, довел до смъртта му, отново я карат да плаче и трепери.

При определянето на размера на неимуществените вреди съдът взе предвид още, че починалият е бил млад човек, жизнен и в добро здравословно състояние. Същият е заемал важна роля в живота на сестра си и внезапната му, шокираща загуба е породила у ищцата страдания, надхвърлящи по интензитет нормално присъщите за родствената връзка между брат и сестра.

Следва да се съобрази и че смъртта поставя край на живота като най-ценно човешко благо, което прави вредите от настъпването □ от една страна невъзвратими, а от друга и най-големи, поради което за това житейско събитие, следва да се определя по справедливост по-висок размер на обезщетение.

Съдът взе предвид и обществено-икономическите отношения и отражението им към размера на неимуществените вреди. Налице е връзка между стандарта на живот в страната и претърпените вреди, респективно размера на обезщетението. Тя е израз именно на критерия на справедливостта, който не може да съществува извън конкретните условия, включващи и време и място на възникване на увреждането, етап на обществено-икономическо развитие, конкретна икономическа конюнктура, стандарт на живот, средно статистически размер на доходите /в т. см. Решение № 215 от 03.02.2017 г. по т. д. № 2908/2015 г., I т. о. на ВКС/.

С оглед всичко изложено съдът намира, че определянето на обезщетение за неимуществени вреди на ищцата следва да бъде в размер на 20 000 лева. определянето на по-малък размер от посочения и съобразно всички факти и обстоятелства по делото, не би бил съответстващ на изискванията на справедливостта.

В случая съдът намира, че разпоредбата на § 96, ал. 3 от ПЗР на ЗИД на КЗ /ДВ, бр. 101/2018 г./ за определяне на размера на обезщетението в границите на 5000,00 лв. е неприложима.

В чл. 3, § 1 от Директива 72/166/ЕИО и чл. 1, § 2 от втората Директива 84/5/ЕИО, кодифицирана с Директива 2009/103/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16.09.2009 г. относно застраховката „Гражданска

отговорност“ при използването на моторни превозни средства и за контрол върху задължението за сключване на такава застраховка, са посочени минималните застрахователни суми по задължителната застраховка „Гражданска отговорност“. В чл. 9, ал. 1 от Директива 2009/103/ЕО са предвидени минимални застрахователни суми в случай на телесно увреждане в размер на 1 000 000 евро за един пострадал или 5 000 000 евро за събитие, независимо от броя на пострадалите. Същите са и лимитите, посочени в чл. 1, § 2 от предходната директива - 84/5/ЕИО. Посочените в директивите лимити за минималните застрахователни суми за неимуществени и имуществени вреди вследствие на телесно увреждане или смърт са транспонирани в националното ни право - чл. 266 от КЗ /отм./ и чл. 492 от сега действащия КЗ. В цитираните директиви не е предвидена възможност за установяване на максимален размер на обезщетението за неимуществени вреди на пострадало лице и не е установен такъв размер, поради което § 96, ал. 1 от ПЗР на ЗИД КЗ не е в съответствие с общностното право. Действително директивите нямат пряко приложение във вътрешните отношения и не съдържат пряка уредба на правните отношения, а техни адресати са държавите-членки, които трябва да ги транспонират. При определени предпоставки обаче е допустимо изключение от този принцип, като тези предпоставки, са посочени в практиката на СЕС /дело C-188/89/, а именно: Директивата да не е транспонирана или да е транспонирана неточно, частично или неправилно; съответните ѝ разпоредби, подлежащи на пряко прилагане, да са повелителни, ясни и точни и да предоставят права на отделни субекти, противопоставими на държавата-членка, неин орган или организация, намираща се под юрисдикцията или контрола на тази държава или притежаващи особени правомощия, които надхвърлят правомощията, характерни за отношенията между частни лица. Уредбата на лимитите на застрахователните суми по застраховка „Гражданска отговорност“, съдържаща се в цитираните по-горе разпоредби на Директива 84/5/ЕИО, кодифицирана с Директива 2009/103/ЕО отговоря на всички посочени изисквания. Те са повелителни, достатъчно ясни и точни и се отнасят до права на частни лица, съответно на лица, пострадали от ПТП и според съда те по изключение имат пряко действие. По тази причина в случая при определяне на размера на дължимото застрахователно обезщетение, не следва да се съобразява размерът, визиран в § 96, ал. 1 от ПЗР на ЗИДКЗ.

Този извод на съда е съобразен с решение на Съда на ЕО от 24.10.2013 г. по дело C-277/12, което съгласно разпоредбата на чл. 633 ГПК е задължително за съда. Предмет на дело C-277/12 на СЕО е преюдициално запитване, отправено на основание чл. 267 ДФЕС от съд от Латвия. Решението по преюдициалния въпрос е, че чл. 3, § 1 от Директива 72/166 и чл. 1, § 1 и § 2 от Втора директива 84/5, трябва да се тълкуват в смисъл, че не се допуска национална правна уредба, съгласно която задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ при използването на моторни превозни средства покрива обезщетението за неимуществени вреди, дължимо съгласно националната правна уредба на гражданската отговорност за смъртта на близки членове на семейството, настъпила при пътнотранспортно произшествие, само до определена максимална сума, която е по-малка от посочените в чл. 1, § 2 от Втора директива 84/5.

Относно възражението за съпричиняване:

С отговора на исковата молба ответното дружество е изложило твърдения, че е налице съпричиняване на вредите от починалия.

По обективния характер на съпричиняването е налице задължителна за съдилищата съдебна практика - т. 7 от ППВС № 17/1963 г. В константната си практика, а и в създадената по реда на чл. 290 ГПК задължителна практика, Върховният касационен съд последователно е застъпвал становище, че намаляването на обезщетението за вреди от деликт на основание чл. 51, ал. 2 ЗЗД е обусловено от наличие на причинна връзка между поведението на пострадалия и произлезлите вреди. За да е налице съпричиняване от пострадалия по смисъла на чл. 51, ал. 2 ЗЗД, следва неговото поведение обективно да е в причинна връзка с настъпването на вредите, т. е. пострадалият трябва обективно да е допринесъл за вредоносния резултат, създавайки условия или улеснявайки с поведението си неговото настъпване, като вина на пострадалия в тази насока не се изисква. Или, от съществено значение е конкретното проявление на действието или бездействието на пострадалия, което съставлява пряка и непосредствена причина за причинените вреди. Релевантен за съпричиняването и за прилагането на чл. 51, ал. 2 ЗЗД е само онзи конкретно установен принос на пострадалия, без който не би се стигнало (наред с неправомерното поведение на деликвента) до увреждането като неблагоприятен резултат.

Като съобрази събраните по делото доказателства, съдът намира възражението на ответника за съпричиняване за **основателно**.

Приетото заключение на съдебно - автотехническата експертиза е категорично, че техническите причини, довели до възникването на ПТП са както предприетата технически неправилна маневра за завой наляво от водача на автомобила Daihatsu Feroza, така и движението на мотоциклета със скорост над допустимата за населено място, като при движение на мотоциклета със скорост до 50 km/h и предприето спиране към момента на пресичане на разделителната линия, не би възникнал удар между двете превозни средства.

Предвид изложеното и на основание чл. 51, ал. 2 ЗЗД, намереното от съда за справедливо обезщетение за неимуществени вреди от 20 000,00 лв. следва да се намали с 50 % до размера на 10 000,00 лв.

Ето защо, искът за осъждане на ответното дружество да заплати на ищцата на основание чл. 432, ал. 1, вр. чл. 493, ал. 1, т. 1 КЗ, вр. чл. 45 ЗЗД обезщетение за неимуществени вреди в размер на **4900,00 лв.**, предявен като **частичен**, следва да бъде **изцяло уважен** като **основателен** и **доказан**.

С оглед уважаването на предявения главен иск, съдът не дължи произнасяне по предявения евентуален иск за присъждане на обезщетението на основание чл. 493а, ал. 4 КЗ.

По претенцията за законна лихва:

Върху обезщетението се дължи законна лихва, считано от 04.08.2022 г. Това е датата, за която страните не спорят, че застрахователят е бил уведомен за претенцията на ищцата. От тази дата за ответното дружество настъпва задължението да заплаща лихва за забава по чл. 429, ал. 2, т. 2, вр. ал. 3 КЗ. Ето защо и претенцията за законна лихва следва да бъде уважена, считано от 04.08.2022 г.

Относно разноските:

При този изход на спора на основание чл. 78, ал. 1 ГПК ответното дружество следва да бъде осъдено да заплати на ищцата направените от нея **разноски** по делото в размер на **1500,00 лв.** - заплатено адвокатско възнаграждение.

Възражението на ответното дружество за прекомерност на адвокатския хонорар на пълномощника на ищцата, съдът намира за **неоснователно**.

Съгласно новата ал. 7 на чл. 2 от Наредба № 1 от 09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, в сила от 04.11.2022 г., при частични искове възнаграждението за първия предявен частичен иск се определя върху пълния размер на вземането, независимо за каква част от него е предявен искът. Видно от представения Договор за правна помощ и съдействие, същият е сключен между ищцата и пълномощника ѝ на 08.12.2022 г., при вече действаща разпоредба на чл. 2, ал. 7 от Наредбата. Ето защо в случая минималният размер на възнаграждението, изчислен по реда на чл. 7, ал. 2, т. 3 от Наредба № 1 от 09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, възлиза на 2200,00 лв., а уговореното и заплатено възнаграждение от 1500,00 лв. е дори в размер под минималния.

Ответното дружество следва да бъде осъдено и на основание чл. 78, ал. 6 ГПК да заплати в полза на бюджета на съдебната власт и по сметка на СлРС сумата от общо **596,00 лв.**, от които 196,00 лв. - държавна такса по делото и 400,00 лв. - възнаграждения на вещи лица, заплатени от бюджета на съда.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА „ДЗИ - ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД, ЕИК 121718407, със седалище и адрес на управление гр. София, ул. „Витоша“ № 89Б **ДА ЗАПЛАТИ** на **Н. К. П.**, ЕГН: *****, с адрес ***** на основание **чл. 432, ал. 1, вр. чл. 493, ал. 1, т. 1 КЗ, вр. чл. 45 ЗЗД** сумата от **4900,00 лв. /четири хиляди и деветстотин лева/**, предявена като частичен иск и представляваща част от обезщетение с претендиран общ размер от 20 000,00 лв. за неимуществени вреди - болки и страдания от смъртта на брата на ищцата **Н. К. П. - Т. К. Т.**, настъпила в резултат на ПТП, причинено по вина на водач, чиято гражданска отговорност е била застрахована при ответното дружество „ДЗИ - ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД, ведно със **законната лихва** върху сумата, считано от 04.08.2022 г. до окончателното ѝ изплащане, както и на основание **чл. 78, ал. 1 ГПК** сумата от **1500,00 лв. /хиляда и петстотин лева/**, представляваща направените по делото разноски - заплатено адвокатско възнаграждение.

ОСЪЖДА „ДЗИ - ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД, ЕИК 121718407, със седалище и адрес на управление гр. София, ул. „Витоша“ № 89Б на

основание чл. 78, ал. 6 ГПК **ДА ЗАПЛАТИ** в полза на бюджета на съдебната власт по сметка на РС - Сливен сумата от **596,00 лв.** /петстотин деветдесет и шест лева/, от които 196,00 лв. - държавна такса по делото и 400,00 лв. - възнаграждения на вещи лица, заплатени от бюджета на съда.

Решението подлежи на обжалване пред Окръжен съд - Сливен в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Сливен: _____